

LS 0128 – LS 0129

Ingeborg Nelson: There was nobody left in Halland av mina folk.

Lennart Setterdahl: Ingen kvar?

Ingeborg: No no.

Lennart: Du är den sista då?

Ingeborg: Ja!

Lennart: Här i Jamestown?

Ingeborg: Ja i Jamestown.

Lennart: Finns det inga kusiner, eller brorsbarn eller syskonbarn?

Ingeborg: No. No. I have two nieces; one in Jönköping and one in Norrahammar.

Lennart: Ja.

Ingeborg: But That's all.

Lennart: Jaha. Brevväxlar ni fram och tillbaka, eller?

Ingeborg: Oh yes, I have letters from them, all the time, and that's the only connection I have now. And I was going to go to Sweden latest summer, but then; I thought: Well; I don't know. You know - in my age - You know - det går inte och resa ensammen.

Lennart: Nä men Du ser ju frisk och kry ut i alla fall!

Ingeborg: Va?

Lennart: Du ser ju frisk och kry ut i alla fall!

Ingeborg: Well - You know - my leg - and - then I had a big operation in my head.

Lennart: Jaha.

Ingeborg: So - I mean - so I stopped it.

Lennart Setterdahl: Jaha. Jaa, jag sitter tillsammans med Ingeborg Nelson i Jamestown New York. Och Du var född i Eldsberga i Halland, 1897, den 29 november och kom till Amerika 1925.

Så - Din pappa dog när Du var två år gammal?

Ingeborg Nelson: Två år gammal.

L: Han dog ung då?

Ingeborg: Oh yes. He was - what do You call it? -

L: Vad berodde det på? Vad arbetade han med?

Ingeborg: Han var kusk. Vad heter? Kusk!

L: Han var kusk ja.

Ingeborg: Ja. Han var kusk för en rik familj and he had to sit and wait for them one night some time. He got a cold and he had lunginflammation.

L: Och dog?

Ingeborg: Dog.

L: Jaha.

Ingeborg: And då var min mamma änka med tre. I was the young one and my sister and my brother. I had a brother and he passed away too. And - I can't remember when my father died. And he was - vad heter det, när jag är en bas i en factory?

L: Förman.

Ingeborg: No, he was more than that.

L: Superintendent?

Ingeborg: Ja. Something like that.

L: I Sverige?

Ingeborg: I Sverige. I Norrahammar.

L: I Norrahammar.

Ingeborg: Ja. But; he've been gone for many years now.

L: Vad hände då när pappa dog? Flyttade Din mamma ifrån Eldsberga eller?

Ingeborg: Ja she did.

L: Vart då?

Ingeborg: I don't know.

L: Gifte hon om sig?

Ingeborg: Yeah she was married again. And I have tre step brothers. And they are all gone too.

L: Jaså. Jaha.

Ingeborg: So it isn't much to say. That's what I told You.

L: Du gick i skola då i?

Ingeborg: I Eldsberga.

L: I Eldsberga.

Ingeborg: Ja, oh ja.

L: Och Du kommer ihåg skolåren och när Du lekte där?

Ingeborg: Oh ja. Min skollärare, han hette August Esenius.

L: Jaha. Och det var skola varje dag?

Ingeborg: Skola varje dag ja.

L: Ni hade med er matsäck till skolan - och - satt och

Ingeborg: Ja oh ja.

L: Vad hade ni att dricka till maten när ni var i skolan? Drack ni vatten, eller drack ni mjölk, eller?

Ingeborg: How can You remember that!

L: Ni hade ingen flaska med er, med saft eller?

Ingeborg: No no.

L: Åt ni smörgåsarna torra då?

Ingeborg: Ja.

L: Är Du säker på det? Ni hade väl någonting att svälja ner dem med?

Ingeborg: No.

L: Ingenting?

Ingeborg: Not what I can remember.

L: Ni hade inte med er hallonsaft eller?

Ingeborg: No no. Oh no! In those days they didn't have all that stuf that they have now in Sweden.

L: Ja, men de kokade mycket och syltade in.

Ingeborg: Yes - but I mean: when we were in Sweden - my husband and I was there - there was bottles with läskedrycks and things.

L: Det fanns inte, nej.

Ingeborg: No.

L: Men dom hade alltid en butelj med saft i skafferiet, som de slog vatten på.

Ingeborg: Oh ja. Oh yes. Och 'skafferi: that's a long time since I heard that name! Skafferiet!

L: Ja. Det fanns mycket gott där inne.

Ingeborg: Å ja. Än then - I had a sister, she lived in Gothenburg - and 'henna man var - vad heter det nu när 'di arbetar på telegraf!

L: Telefon ja.

Ingeborg: Ja.

L: Jaha.

Ingeborg: Like I told You, - there is

L: Hur gammal var Du när Du började hjälpa till i hemmet? Mamma behövde ju mycket hjälp.

Ingeborg: Mabee seven eight years old.

L: Och börja mjölka?

Ingeborg: Even mjölka korna och everything.

L: Hade ni en liten gård?

Ingeborg: Vi hade en liten gård.

L: Med kor och häst.

Ingeborg: Ja. Ja.

L: Jaha. Så den äldste brodern då, han fick ta hand om hästar?

Ingeborg: No, I'm telling You. They had to get out as young, because: everybody was - vi var på.

L: Jaha. Så mamma fick ta hand om det mesta då och ni fick hjälpa till?

Ingeborg: Mamma. My stepfather!

L: Jaså, hon gifte sig igen?

Ingeborg: Ja yes.

L: Ja - på så vis ja.

Ingeborg: Because: we all had to get out in our early life - because: - vi var på. Like everybody else.

L: Jaa ja, det var hårda tider ja. Så Du fick börja på med att mjölka så fort Du kunde?

Ingeborg: Well - så fort as we could.

L: Så fort Du kunde sitta på en pall.

Ingeborg: Ja.

L: Vad tyckte Du om det arbetet?

Ingeborg: Oh it was fun then.

L: Det var det.

Ingeborg: Vi visste inte om något annat att göra. Vi visste inte om maskiner och det then.

L: Nej nej. Så Du var inte så trött då på kvällen,

Ingeborg: No.

L: utan Du vaknade upp dagen därpå.

Ingeborg: Å ja. And then I started to go out and then I started to work for families You know.

L: Jaha.

Ingeborg: In different families You know.

L: Och utav det Du tjänade på Ditt arbete,

Ingeborg: Ja!

L: fick Du lämna hemma hos mamma också?

Ingeborg: Oh yes, I had to lämna hemma.

L: Jaså. Så alla fick dra sitt strå till stacken?

Ingeborg: Ja!

L: Jaa. Och sen gick Du och läste för prästen i Eldsberga?

Ingeborg: Esenius.

L: Eusenius?

Ingeborg: Esenius.

L: Ett ögonblick! Det var kyrkoherden?
Ingeborg: 'Körkoherden ja.
L: Hur många var ni i konfirmationsklassen?
Ingeborg: Well - pojkar och flickor gick tillsammans. Nu gör 'di inte det gör 'di.
L: Jo - det gör de allt!
Ingeborg: Gör 'di det?
L: Nu läser de tillsammans ja.
Ingeborg: Esenius.
L: Vad tyckte Du om konfirmationen? Var det svårt att lära sig alla psalmversar utantill?
Ingeborg: No, I had no trouble there!
L: Inga problem?
Ingeborg: No no no.
L: Var det många utav de andra som hade problem?
Ingeborg: No I can't remember that.
L: Det var ingen som satt kvar?
Ingeborg: Oh no.
L: Alla fick gå fram?
Ingeborg: Ja. But I had to go to school - mina klasser - You know. All of us.
L: Ja ja.
Ingeborg: But, like I say: How old are You?
L: Ja jag är snart 60 år. Jag är utav den gamla stammen.
Ingeborg: Ja but I mean: där är: 60, 70, 80, that's almost
L: 30 års skillnad.
Ingeborg: 30 år sedan. How can I remember everything?
L: Ja men kommer det inte fram, de där sakerna: när ni läste för prästen då?
Ingeborg: No. Well -
L: Gick Du för prästen bort i kyrkan?
Ingeborg: Oh yes, vi gick, one. I don't know.
L: Läste ni i kyrkan?
Ingeborg: No. Vi mötte i en skolsal.
L: En skolsal. Och ni gick **en** gång i veckan?
Ingeborg: Ja.
L: Ni gick en gång i veckan?
Ingeborg: Ja. But vi var confirmed i kyrkan! Ja. Oh yes.
L: Var det vid pingst eller?
Ingeborg: No det was. No det var inte. Mabee det var pingst! You have been here so many years.
L: Men det var väl högtidligt när ni gick fram och läste då för prästen,
Ingeborg: Oh yes.
L: med nattvarden?
Ingeborg: I never forget. Anton, there was a boy I always went together with, neighbours - You know. I was so dressed up. I had a long dress and a big hat and white
L: För konfirmationen?
Ingeborg: Ja. - and vita vantar. Så jag trodde I was going to show Anton hur mycket, hur fin jag var. Han sa: "Herre Gud hur Du ser ut"!
L: Det tyckte Du inte om.
Ingeborg: No!
L: Hade Du hatt också?
Ingeborg: Jajamen!
L: Jaså flickorna hade hattar?

Ingeborg: Flickorna hade hattar and vi hade långa klänningar.

L: Jaha. Pojkarna hade ingen hatt?

Ingeborg: No no.

L: Men dom hade svarta byxor och svart kavaj.

Ingeborg: Ja. I'll never forget that.

L: Jaså det, han

Ingeborg: Han tyckte inte jag såg bra ut!

L: Var den nya konfirmationsdräkten någonting som Du såg fram emot? Efter konfirmation, då var Du färdig att gå ut i livet.

Ingeborg: Ja, i livet yes.

L: Då kunde Du börja ha pojkvänner

Ingeborg: Ja, å ja.

L: och gå på danser.

Ingeborg: Och danser. Danshall. Dansbana, en danshall i Veinge.

L: Ja.

Ingeborg: We went.

L: Det gjorde Du inte förrän Du var konfirmerad då?

Ingeborg: No.

L: Du fick inte?

Ingeborg: Well - I don't know. Jag fick! but I. - And then I stayed with my mother - and my stepfather - a year, before I went over here, because my husband went over here first.

L: Jaså Du träffade Din make i Sverige!

Ingeborg: I Sverige, Oh yes. Jag träffade min make i Sverige and - he went over here first. Then I stayed in my home, for a year.

L: Du arbetade inte utanför hemmet då?

Ingeborg: No. And then I came here.

L: Om vi väntar lite grand med själva Amerikaresan. Du var konfirmerad. Nämnde därvid prästen någonting om att ni inte skulle åka till Amerika?

Ingeborg: Yes, han kom till tåget när jag skulle gå, right över här.

L: Gjorde han det!

Ingeborg: Ja.

L: Hur kom det sig då att Du fick Amerikatankar i huvudet?

Ingeborg: My husband!

L: Att han hade åkt?

Ingeborg: You know - he had three brothers and they were all working with the railroad in Sweden - You know.

L: Jaa.

Ingeborg: And - he was a smed i Sverige

L: Jaha.

Ingeborg: and he put in so he could come in the railroad too. But then he said: I think I'll go to America.

L: Varifrån fick han **den** idén?

Ingeborg: Va?

L: Varifrån fick han den idén?

Ingeborg: Well I don't know. A lot of people went to America in those days.

L: Jaså det var känt i bygden.

Ingeborg: Ja. So - he went. And then he sent for me - a year after.

L: Hur gammal var Du då?

Ingeborg: Hur gammal var jag då?

L: 25? - 27 år!

Ingeborg: 27 år, yes.

L: Ja men då hade Du mycket arbete emellan konfirmationen och fram till Ditt beslut.

Ingeborg: Ja, yes. I worked for other people in different places - You know.

L: Jaha! Så då började Du och bli gammal - 27 år!

Ingeborg: Oh yes. But I went to here 19 2?

L: -25?

Ingeborg: -25 or -26 - but the same day he left for America, that's the day they did call him to come to work in Sweden.

L: Så han var utan arbete?

Ingeborg: No han var inte utan arbete, men han arbetade för en - vad heter det - 'sme',

L: En smed ja.

Ingeborg: som hade en smedja. But he always liked the. - Three brothers worked for the railroad.

L: Jaha. Så; om vi kommer tillbaka till efter konfirmationen igen. Då hade Du olika arbeten, på många olika ställen?

Ingeborg: Oh yes.

L: Jaha. Var det svårt att få arbeten för en flicka?

Ingeborg: No no, not in those days.

L: Det var lätt att komma?

Ingeborg: Ja.

L: Men det var hårt arbete då?

Ingeborg: Oh - You had to do everything. Cut. - You had to take up this - and to cutta grä..

L: Säden ja.

Ingeborg: Säden yes!

L: Ta upp efter med lien.

Ingeborg: Ja.

L: Det kommer Du ihåg. Binda nekar.

Ingeborg: Binda nekor yes.

L: Och det blev röda armar.

Ingeborg: And You had to stay in the - vad heter det -

L: Ja, det är inte lätt att komma ihåg allting, men Du var med och tröskade också.

Ingeborg: Oh yeah. And we had to cut the

L: Kärvarna,

Ingeborg: Ja,

L: för att mata tröskverket.

Ingeborg: Ja.

L: Så Du har varit med om sådant!

Ingeborg: Oh yes, I've done everything. I've done everything.

L: Du vet hur det gick till!

Ingeborg: Ja.

L: Nu när Du hade sådant arbete, hade Du lust i hågen då att gifta Dig med en grannpojke och bli jordbrukarhustru?

Ingeborg: No. We went together, my husband and I, for seven years.

L: Bodde han alldeles i närheten?

Ingeborg: I Veinge.

L: I Veinge!

Ingeborg: Ja o ja.

L: Hur långt var det emellan Eldsberga och Veinge?

Ingeborg: Well - Veinge och Eldsberga - mabee a couple of miles.

L: Svenska mil?

Ingeborg: Svenska mil yes.

L: Hur kom det sig att han kom över till Ditt ställe? Var ni på dansbanor och dansade?

Ingeborg: Dansbanor yes.

L: Jaha.

Ingeborg: Yes. But samme dag som he was gona leave for America, then: he got a call that he got a job there.

L: Jaha.

Ingeborg: But then he couldn't break up, every paper and everything was

L: Det var klart ja. Han var inte intresserad av att skaffa sig en gård i Sverige?

Ingeborg: Oh no no no!

L: Och Du var inte intresserad?

Ingeborg: Noo no.

L: Så hade det då kommit en bondpojke från Halland eller från Eldsberga och sagt att: Nu 'gefter vi oss Ingeborg, vad hade Du sagt då?

Ingeborg: No.

L: Hade Du sagt No?

Ingeborg: Oh yes.

L: Varför?

Ingeborg: Because I had my husband.

L: Ja Du hade honom ja, men jag menar för arbetets skull. Du tyckte inte om kor, och

Ingeborg: No no. No. No but I mean: there was all You could get, in those days.

L: Det var allt som var öppet för er ungdomar till att komma i arbete?

Ingeborg: Ja.

L: Det fanns ingenting annat?

Ingeborg: No. Or if You went in to the cities - You know - mabee. My sister, she worked in Gothenburg You know.

L: Där fanns arbeten.

Ingeborg: Ja.

L: Men Du försökte Dig aldrig på det?

Ingeborg: No no, i never.

L: Vad berodde Det på? Hade Du inte lust att åka till stan?

Ingeborg: No. I don't know. I can't answer that. I was not supposed to - I guess.

L: Nej. Så det var en lång arbetsdag Du hade då innan Amerikaresan?

Ingeborg: Oh yeah. And I have worked in America too.

L: Ja, det tror jag säkert! Du var inte rädd för hårt arbete?

Ingeborg: No. I worked for the (?) ball-bearing.

L: Ja ja, vi kommer in på det. Så - Ernst - han åkte över då först. Han gick till prästen och fick papperen.

Ingeborg: Mhm.

L: Du kommer inte ihåg om prästen varnade honom för att åka över till Amerika,

Ingeborg: No no.

L: att han skulle stanna i Sverige istället?

Ingeborg: No.

L: Han sade ingenting om saken?

Ingeborg: No.

L: Nej. Hade han sparat ihop till biljetten då?

Ingeborg: Oh yes.

L: Så han hade pengar.

Ingeborg: Ja.

L: Han behövde inte låna av pappa eller av någon annan?

Ingeborg: You know - I really think that hes cousin - he had a cousin in America.

L: Ja och han kanske sände lite grand.

Ingeborg: That I couldn't say. But he sent me my ticket when I was going to go. Then we got married,

L: Ernst ja.

Ingeborg: in Eldsberga kyrka.

L: Innan han åkte?

Ingeborg: Ja.

L: So then You decided to get married. You had gone stady then for

Ingeborg: Oh for seven years.

L: Seven years ja. Vad berodde det på att ni väntade så länge?

Ingeborg: Well - my

L: Var inte det ovanligt?

Ingeborg: No no - it wasn't ovanligt, inte på den tiden.

L: Dom kunde gå sju år innan dom gifte sig?

Ingeborg: No, we didn't have to, but I mean

L: Ni var förlovade?

Ingeborg: Oh yes, we were engaged for many years.

L: Jaha. Men ni ville inte gifta er förrän ni skulle flytta ihop?

Ingeborg: We wanted to have so we could start a home You know.

L: Jaha.

Ingeborg: And it wasn't 'easit på **den** tiden.

L: Nähä. Planerade alla på det viset, så som ni gjorde, att de inte gifte sig förrän det var klart med arbete?

Ingeborg: Well.

L: Var det vanligt?

Ingeborg: How long have You been away from Sweden?

L: Ja det är många år nu. Men alltså Ernst nu, ni gifte er i Eldsberga kyrka - och sen

Ingeborg: So gick han till Amerika

L: Till Amerika.

Ingeborg: and jag stanna i Sverige ett år.

L: Men var det inte konstigt då att lämna honom?

Ingeborg: Well - but - I mean -

L: Vad sa han när han åkte, att han skulle åka över och så skicka en biljett till Dig så Du kunde komma efter?

Ingeborg: Å ja, sure, we were engaged.

L: Jaa. Så han skrev då. Han kom till Jamestown?

Ingeborg: Ja.

L: Varför åkte han till Jamestown?

Ingeborg: Han hade en kusin här, som

L: som hade varit här i flera år.

Ingeborg: Ja - and på **den** tiden så hade Du nästan tvungen 'te och ha ett arbete when You came over here.

L: Hade han det då?

Ingeborg: Oh yes. 'Hansa kusin skaffa han ett arbete ja.

L: Vad var **det** för slags arbete?

Ingeborg: I don't know vad han gjorde.

L: Men han fick arbete då?

Ingeborg: Ja. I can't remember vad han arbetade med.

L: Men det tog ett år innan han kunde spara ihop pengar då?

Ingeborg: Oh yes.

L: Och Du arbetade fortfarande i Sverige då?

Ingeborg: I Sverige yes. No then I was home with my mam!

L: För ett helt år?

Ingeborg: I ett helt år.

L: Och hjälpte henne?

Ingeborg: And hjälpte henne ja.

L: Jaha.

Ingeborg: Ja.

L: Då längtade Du tills den dag när det skulle komma en biljett.

Ingeborg: Well I mean: - I wanted to come over here, because I had Ernie here.

L: Vad skrev Ernie då i breven?

Ingeborg: I breven, han skrev att

L: Skröt han om Jamestown?

Ingeborg: No, he didn't brag about it, because he was lonesome too for Sweden - You know.

L: Hade han gärna velat åka hem, tillbaka igen?

Ingeborg: No I don't think so. No.

L: Han skrev inte det?

Ingeborg: No.

L: Så kom då det stora uppbrottet för dig, med att lämna

Ingeborg: Sverige.

L: mamma - och -.

Ingeborg: Ja.

L: Du var så pass gammal då, 27 år.

Ingeborg: Oh yes. Jag kom med Gripsholm.

L: Med Gripsholm. Hur gick det då till? Då kom en biljett ifrån

Ingeborg: From my husband.

L: från Din make.

Ingeborg: Ja.

L: Jaha. Då åkte Du tåg då till systemen i Göteborg?

Ingeborg: Göteborg and then stanna vid henne - med henne - 'te båten gick You know.

L: Jaha. Och det var Gripsholm?

Ingeborg: Ja. No. Det var inte Gripsholm. Ja, var Gripsholm!

L: Ja det var i regel Drottningholm, Gripsholm,

Ingeborg: Drottholm. Drottning. .. No jag kom med Gripsholm yeah.

L: Gripsholm - jaha.

Ingeborg: There was an old boat then - You know.

L: Det var en stor upplevelse för Dig. Det var första gången Du reste på en så stor båt.

Ingeborg: Å ja - and när vi kom till New York, vi kunde ju inte tala engelska - nothing.

L: Nähä. Var det någon med Dig ifrån Eldsberga när Du åkte eller var Du ensam?

Ingeborg: Min skollärare; August Esenius.

L: Vad var **han** med för?

Ingeborg: Well he was just going to see me of.

L: Och vinka av Dig?

Ingeborg: Ja.

L: Jaha och det var prästen det ja?

Ingeborg: My mamma, 'ho ville inte gå med mig 'te tåget, because - You know - she was a kind of upset You know.

L: Hon ville inte Du skulle åka?

Ingeborg: No. - Well Yes! She said: You have to go to Your husband.

L: Ja, Du var ju 27 år.

Ingeborg: Yes. And I had nothing in Sweden. Just my relations, but I couldn't be with them.

L: Och ingen framtid med arbete heller?

Ingeborg: No no no.

L: Du kunde inte vara kvar och binda nekor.

Ingeborg: O God no!

L: Mata tröskverket, och mjölka kor.

Ingeborg: No.

L: Men **var** inte det ett trevligt arbete då ute på landsbygden. Ni kunde sätta er på dikeskanten och ha en kopp kaffe

Ingeborg: Well. -

L: när ni hade tagit upp ett par rader runt efter stubbarna?

Ingeborg: Yes.

L: Va? Var det inte rofyllt

Ingeborg: No.

L: eller var det hårt arbete hela tiden?

Ingeborg: Å det var hårt arbete.

L: Det var det.

Ingeborg: Oh yes.

L: Men ni var många då. Ni satt och pratade och skojade.

Ingeborg: Oh yes. Oh yes. But; Sverige is so different nu, som night and day. And **so** is everything here too.

L: Jaa ja. Ja i varje fall

Ingeborg: I have. I have worked for people here to, because we didn't have anything, my husband and I, when we started out.

L: Nej. Nej det är klart. Ni började med tomma händer.

Ingeborg: Tomma händer yes.

L: Så Din mamma ville inte följa med då? Hon följde inte med till stationen?

ingeborg: No. She didn't want to go with me to the train.

L: Inte det. Vad sa hon då det sista?

Ingeborg: Oh God. You ask me questions I can't answer.

L: Ja men är det inget särskilt som Du kommer ihåg att hon varnade Dig för?

Ingeborg: Well - she always looked out for us kids - You know, that we should be all right and that.

L: Och att ni skulle skriva och tala om.

Ingeborg: Yeah Oh yes. Skriva yes. And then she died from cancer; my mother.

L: Så det var sista gången som Du såg henne ja.

Ingeborg: Ja. Å ja.

L: Vad sa prästen nu - Esenius?

Ingeborg: Å han sa!

L: Varför kom **han** och vinkade av Dig?

Ingeborg: I don't know, but I can't remember that either; because - vi levde nästan grannar.

L: Å - på Så vis.

Ingeborg: Ja.

L: Ni var kända då.

Ingeborg: Oh yes vi var kända - and we lived - well - det var inte mera än 'te Baker street, från var vi levde, så min mamma hjälpte honom then i hemmet mycket.

L: Jaha. Så han kom ner till stationen då.

Ingeborg: Ja.

L: Och vinkade av.

Ingeborg: Mhm.

L: Och gav Dig tröstens ord på resan över Atlanten.

Ingeborg: Ja.

L: Och det uppskattade Du väl att prästen kom och vinkade av Dig?

Ingeborg: Oh yes!

L: Prästen var väl en viktig figur i församlingen? i Eldsberga?

Ingeborg: He was the big chaplain. - You know!

L: He was the biggest?

Ingeborg: Oh yes!

L: Det var den som alla såg upp till?

Ingeborg: You **have to**.

L: Och ingen sade emot?

Ingeborg: No! I guess not.

L: Och alla hälsade, med mössan i hand?

Ingeborg: And - in those days, I mean: -- we had to go to church - You know - on Sundays, You kids.

L: Jaha.

Ingeborg: They don't do that now. Are You married?

L: Ja.

Ingeborg: Where are You living?

L: In Moline Illinois.

Ingeborg: Å ja.

Lennart Setterdahl: Så hur **var** resan över? Det var ingen passagerare som Du kunde prata svenska med direkt på båten?

Ingeborg Nelson: Svenskar allesammans.

L: Det var många på båten?

Ingeborg: Oh yes!

L: Och alla skulle åt olika håll?

Ingeborg: Mhm.

L: Kommer Du ihåg Ellis Island, när Du kom in där?

Ingeborg: Oh God yes! No; I didn't come in there, cause Ernie sended me a Second class.

L: Å, andra klass.

Ingeborg: Å - andra klassen - ja.

L: Så Du behövde aldrig gå igenom där då?

Ingeborg: No.

L: Det blev inget besvär.

Ingeborg: No.

L: Då kom Du ju som fint folk!

Ingeborg: Ja. And then mötte han mej i

L: I New York?

Ingeborg: in New York ja.

L: Å han mötte där?

Ingeborg: Mhm.

L: Och det var efter ett års frånvaro.

Ingeborg: And then he had an apartment rented for us.

L: Ni tog tåget då ifrån New York till Jamestown?

Ingeborg: Å, ja. Å ja.

L: Vad var intrycket då när Du kom hit till Jamestown?

Ingeborg: Det regnade och frös.

L: Vilken tid på året var det?

Ingeborg: Well there was snowing. I remember that; because there was raining and frozen
You know.

L: Och halkigt.

Ingeborg: Så Slipprigt. And I said to Ernie; I said: "My God. Is that America".

L: Det såg inget vidare ut.

Ingeborg: No, det såg inte vidare ut för mig!

L: Hur hade Du räknat med då att det skulle vara?

Ingeborg: Va.

L: Vad hade Du för uppfattning dessförinnan kring Amerika? Hur skulle det se ut? New York
var väl väldigt storartat?

Ingeborg: Oh God - but - You didn't have to go out there, because: we couldn't talk - You
know and we had to

L: Ni kom till järnvägsstationen här nere i Jamestown då.

Ingeborg: Yeah and there was terrible.

L: Var det **Det!**

Ingeborg: Dirty and - asch! And all kinds of people You know. Black people - You know and
usch!

L: Så - vad tänkte Du då när Du vaknade upp nästa dag?

Ingeborg: Oh that's a question I can't answer!

L: Kände Du Dig riktigt glad när Du tog de första stegen här de första månaderna? Längtade
Du tillbaka med en gång?

Ingeborg: No. No I never.

L: Du längtade inte tillbaka?

Ingeborg: No, I never never. But I längtade för mina .. mina

L: Bekanta?

Ingeborg: well jag menar syskon och my mother then.

L: Du hade ingen att prata med?

Ingeborg: Well - Oh there were a lot of Swedes here! They all talked Swedish in those days, but now they don't.

L: Så det var inga svårigheter att prata med folk då?

Ingeborg: Oh no no no!

L: Det var svenskar överallt?

Ingeborg: Mhm.

L: Var de vänliga mot Dig när Du kom?

Ingeborg: Oh yes. And then, we had: the Wasa, we went to Thule and Wiking, and **all** those and there were all Swedes then and they talked Swedish.

L: Så Du och Ernie gick med i Wasa?

Ingeborg: Oh yes, oh yes.

L: Och Wikings också?

Ingeborg: I didn't belong to Wiking, but Ernie did, but I belonged to Thule. And then we had a church!

L: Vilken kyrka var det?

Ingeborg: and the Salvation Army.

L: Jaha. Kyrkan; var det the First Lutheran?

Ingeborg: Well - we had the Lutheran, but I belonged down in Falkner.

L: Oh Falkner! Vad berodde Det på?

Ingeborg: You know - I was. How would that come? Ernie had gone then see.

L: Bodde inte Ernie längre här?

Ingeborg: Ernie had gone then see - and - I joined the church down in Falkner, because I'd always liked

L: Var **Var** han någonstans?

Ingeborg: Va?

L: He was gone? till Var då?

Ingeborg: He died. He had gone then - see - so

L: Ja ja, men jag menar: när Du kom, 1925?

Ingeborg: Ja.

L: Vilken kyrka tillhörde ni då?

Ingeborg: We didn't tillhöra any kyrka then but we joined in the later years.

L: Jaha, på Så vis. Jaså ni tillhörde ingen kyrka?

Ingeborg: Not then. But; I joined the Falkner church because I had a lot of friends down there.

L: Jaha. men, som Ernie, han hade ordnat med ett apartment då, som ni hyrde?

Ingeborg: Ja.

L: Var låg det någonstans?

Ingeborg: On Barrol(?) street, in Jamestown.

L: Barrol street.

Ingeborg: In Jamestown. We had dining room and living room and kitchen and one bedroom.

L: Jaha. Och - han hade arbete då?

Ingeborg: Oh yes.

L: Var arbetade han?

Ingeborg: Well - he worked in the Product Tools, that's a tool factory here. He worked there.

L: Jaha. Där hade han stadigt arbete?

Ingeborg: Ja. But then, he put in his name for - somebody spoke up for him, to a lathe plant here, so he worked on a lathe plant in eleven years.

L: Å! på så vis! Han var känd med politiken eller?

Ingeborg: No - but he could do almost anything. (?) - and - he was handy.

L: Jaså! Han blev inte smed här då i Amerika?

Ingeborg: No. But he made tools!

L: På så vis ja.

Ingeborg: Ja.

L: Tog Du också arbete då det första?

Ingeborg: Oh How was it? Oh! A guy. There was nothing to do - and he asked for fru Nelson. I said: "Yes", I said, "I'm fru Nelson". So - he told me - his wife just had a little baby girl and she needed help. "I can talk English", he said, "and my wife and me, we can both talk Swedish". So he got me right there. And I worked for them for many many years, helping them in their home.

L: Jaha.

Ingeborg: In different homes.

L: Och de var svenskar, som var födda här?

Ingeborg: Ja, de är födda här, båda dom. But in those days, now they don't do it, but; years ago, they learned their kids Swedish, but not any more.

L: Jaha. Pratade Du svenska med barnet då?

Ingeborg: Oh yes.

L: Ingen engelska?

Ingeborg: Well - I learned a little bit - You know. Then I had another (?), Carlson were their name. They were Swedish, so they could talk Swedish to me. I worked for them for 38 years.

L: 38 years. Som kokerska eller?

Ingeborg: No, just to clean up the house, once or twice a week.

L: När blev ni medborgare, så ni kunde rösta?

Ingeborg: Oh yes.

L: Citizens?

Ingeborg: He took his paper. He took his paper right away and I took my paper, but You had to be here a year I guess then. And then I took my paper. Oh yes. I'm a citizen, and so was he.

L: Så ni röstade då?

Ingeborg: Oh ja.

L: So You worked in the ball-bearing?

Ingeborg: Yeah. The Depression years. But we were lucky then and he had a job.

L: He was never laid off?

Ingeborg: No, he was never laid off.

L: He worked at the lathe plant then?

Ingeborg: Mhm.

L: And You still rented the house then?

Ingeborg: Oh yes. And then we bought a home. The first home we owned. I can't remember it! And then we rented a little house up on Willow street. We paid 15 dollars a month rent.

L: For a house!

Ingeborg: For a house.

L: the hole house!

Ingeborg: Yes! So we rented from our neighbours, we lived next to them. So one day, when Ernie 'go in and paid hes rent, then he - Peterson was hes name - grand-pa Peterson - he said: "I think You should look for a house". Ernie said: "Don't You want us any more"? "Oh yes" he said. "It isn't that", he said, "but I want You to get started", he said, "because You're giving Your money to someone else and You can as well put it on Your own".

L: Yes, but 15 dollars a month, how could You lose? So: - grand-pa Peterson, who was he?

Ingeborg: Well he is gone now; John. He owned the little house next door and he owned that little house we were renting see.

L: Why did You call him grand-pa? Was he a relative?

Ingeborg: We all called him grand-pa.

L: But he was no related?

Ingeborg: No no no.

L: So that was what he told You.

Ingeborg: So - Ernie said: "Do You know a house"? "Yes, I've got a house to You too, if You want it". So Ernie said: "we don't have that much money", he said, "so we could buy a house". We were told that we had to buy cash for it - see. - So. - Is that going to come on there?

L: Ja ja.

Ingeborg: What are You going to do with it?

L: But he had a steady job though!

Ingeborg: Yeah - but: what are You going to do with that after?

L: It's going to be for researchers, to see what happened. This is interesting what You're telling me! You know; 15 dollars a month.

Ingeborg: 15 dollars a month. So: Grand-pa went with us - and there was a nice little house up on Joliet street. And - so - Ernie said: "we can't buy a house" he said. "We have just come from Sweden", we had just been in Sweden then - and he said: "we don't have that much money". But he said: "forget that", he said, "I stand by You". So he bought that house.

L: So he trusted You.

Ingeborg: So then he fixed that house up.

L: Ernie?

Ingeborg: Yeah. Inside - and - outside too. And then we sold that, we made 2 000 dollars on the house and then we bought a house on Peterson street! And - there was- I don't know if You know: Home lone?

L: Yes.

Ingeborg: Yeah.

L: He took a lone then.

Ingeborg: The home lone - and - they lost it - see - the people who owned it - see.

L: It was during the Depression?

Ingeborg: Va?

L: It was during the Depression?

Ingeborg: During the Depression. So Ernie, he said: "we sell the house up on Joliet street". Well I said: "We had just" - it was a (?) house. So we sold it and we got 2 000 on it.

L: Was it easy to sell it?

Ingeborg: Yes! We sold it, just like that! So Ernie

L: During the Depression?

Ingeborg: Yeah. It was a school teacher. And - then we bought a house on Peterson street - and that was a beautiful home. Cause; I always liked Sweede Hill, because there was all the Swedes, You know. So Ernie came home. He said, that he saw a house on Swede Hill, and he said: "I know You're going to like it". So I ran to it - and then we bought it.

L: Where was it, was it an (?)? -

Ingeborg: No on Peterson street, on Swede Hill.

L: On Peterson street.

Ingeborg: Yeah.

L: So that was a nice

Ingeborg: A nice home.

L: And only Swedes up there?

Ingeborg: Well - now there is no Swedes - but

L: No, but I mean: in **that** time?

Ingeborg: At that time - Yes.

L: All Swedish?

Ingeborg: Mhm. So we had that house and Ernie - my husband - he started to have troubles with his legs. So he came home one day. He said: "I think we have to do something," because he said "my legs are giving in". We lived on Peterson street for - maybe 15 years - I can't remember. So we went and saw that house and we bought it, cause we got it cheap - You know - cars.

L: So You made money on them two then?

Ingeborg: Yeah we had 4 000 to put in that house.

L: Jaha.

Ingeborg: And I didn't think we had more than that 1 000 dollars mortgage, but we had that even. And then we got (?) but; then Ernie came home one day and he said: "I think we have to do something, because" he said "my legs are not going to stand to walk up on the steps". So then we bought a lot here.

L: In this section?

Ingeborg: Yeah - and rebuilt it.

L: Why did You move from Swede Hill to this area?

Ingeborg: Well -

L: Was it more convenient?

Ingeborg: No, it wasn't that, but I mean: that was the only place You could get the gas heat than - this. because we had to get the gas. So we bought it. Then the carpets; we put everything up, outside - You know.

L: So - this house was built then from?

Ingeborg: Yeah - and then Ernie made it all - inside. He had help for the plastering and things like that.

L: So he was handy?

Ingeborg: Oh. He was handy.

L: So this house is the biggest one on the street!

Ingeborg: I don't know if it's the biggest.

L: It looks like it. In what year was this house built?

Ingeborg: No - that I can't remember. (En klocka slår timslagen). That's a Swedish clock.

L: It really is. You bought it in Sweden?

Ingeborg: Yes, I bought it when I was in Sweden. I can't remember.

L: In the 40s or the 50s?

Ingeborg: Oh it was in the 50s!

L: The 50s?

Ingeborg: Mhm.

L: So then You got a brand new house.

Ingeborg: Mhm. And then - like I said - then Ernie started to faded - You know. He got sick - You know and he had trouble with his hip, he had an operation on his hip.

L: Oh I see.

Ingeborg: I had an operation on my head.

L: What happened then? Did You have an accident, or a tumor?

Ingeborg: No, a mastoid. I don't know if You know what it is?

L: A mastoid, oh, I see. But it turned out?

Ingeborg: Pretty good! I'm a little bit wobbly from that, they cut a nerve. But; anyhow, then he passed away - and I stayed in my home. And Ernie met Ray and Frida, You've met them now,

L: Yes.

Ingeborg: in Buffalo, because they lived in Buffalo. And Ernie - he knew that he was not going to make it. So he asked Ray and Frida to look out for me. So then; - they wanted to move to Jamestown, to stay near me. Then Ray said one day: "why don't we move in to You". So I said: "well". - You know - You can't make up Your mind so quick, because there's a big step. Then I said: - "Well - Mabee that will be all right". Then we put the bedroom upstairs for me. The carpenter came and did that for me.

L: Oh I see.

Ingeborg: So they have slept upstairs now, but now I am going to go up again.

L: And they are Polish people.

Ingeborg: They are Polish people yeah.

L: So You can congregate with those people too.

Ingeborg: Oh yes.

L: When You arrived here, were the Swedes separated then from the Italiens and the Polish?

Ingeborg: Oh yes! We had no time

L: You had no time for the

Ingeborg: for the Italians.

L: You were all Swedish?

Ingeborg: Yeah. But now, there is mixed up, like everybody else.

L: So now You are not even thinking about it?

Ingeborg: No.

L: And the young people, they don't know the differens?

Ingeborg: No. And then, we were together. We were all from Halland.

L: Yes.

Ingeborg: (?). That's a place. We were going and swimming in there - and then somebody said that: "How would it be if we start a Hallands club"? So; we did. We were about four couples. We started a Hallands club.

L: So You were one of the (?)?

Ingeborg: Oh yes!

L: So You met every month?

Ingeborg: Every month. Once a month, a Saturday night.

L: In a members' home?

Ingeborg: No, we had a hall.

L: Oh You had a hall then to start with!

Ingeborg: Oh yes! Oh yes!

L: There were a lot of hallänningar here in Jamestown?

Ingeborg: Oh yes.

L: What did You do then?

Ingeborg: We had our meetings - You know - and then we

L: Smörgåsbord?

Ingeborg: Yeah - smörgåsbord - yeah - and coffee - and then they sometimes had a program on that. But - now we take in anybody - like one girl said now: we take vad skit som helst! - But mabee -

L: Vad som helst! "Man tager vad man haver".

Ingeborg: Because; people are dying out.

L: Ja ja.

Ingeborg: And people don't come from Sweden any more.

L: No.

Ingeborg: They have it good in Sweden.

L: Jaa.

Ingeborg: Where are You coming from?

L: Halänningarna då, det var ju de enda som hade en landskapsklubb. Det fanns inga skåningar? Inga västgötar?

Ingeborg: No. Yes, skåningar.

L: Hade dom en klubb här?

Ingeborg: Oh yes. No I don't think they have it now but they had it.

L: Men västgötarna hade ingenting?

Ingeborg: No, I don't think so.

L: Och inte smålänningarna?

Ingeborg: No.

L: Vad beror det på? för det fanns ju en fruktansvärd massa smålänningar här.

Ingeborg: I don't know.

L: Tror Du det är fler hallänningar än smålänningar i Jamestown?

Ingeborg: Oh no no no but I mention: somebody had to start it see.

L: Ja. So You were one of the

Ingeborg: No not me alone - no no.

L: But I mean:

Ingeborg: We were one of them. And -

L: And it's still going.

Ingeborg: Oh yeah.

L: Med skiten och allt!

Ingeborg: Yeah yeah - ja, vad ska man 'säg? I'm sorry I said that!

L: Nej nej - det är inte farligt! Vi sitter bara här och pratar, det är det hela.

Ingeborg: And; - Arthur Johnson, You met Arthur and Marie?

L: Ja ja.

Ingeborg: Ja. Well - They belong to the Hallands club. They aren't hallänningar, but;

L: Och Ed Johnson är ölänning!

Ingeborg: Ja. Ed Johnson; have You seen him?

L: Å, ja. Han är över 90 år nu.

Ingeborg: Did You go in to hes home?

L: Ja.

Ingeborg: How did it look?

L: It's all right. He's pretty good! Do You know him since many years ago?

Ingeborg: Oh yes, I know. He was a Godtempler.

L: Ja. Och det var inte Du?

Ingeborg: No!

L: Du var inte rädd för att ta Dig en nubbe!

Ingeborg: No - I never care for a whisky.

L: Nej.

Ingeborg: But my husband took a drink now and then - but - just like anybody else.

L: Ja ja. Var det många nykterister här i Jamestown?

Ingeborg: Not to many, but I think now there isn't any left. I think Ed Johnson is the only one!
No immigrants any more.

L: Nej, dom kommer inte längre. Det är slut nu. Så Din make; ni var hemma sex gånger - sa Du!

Ingeborg: Sex gånger.

L: Så träffade Du Din mamma i livet innan hon dog?

Ingeborg: No. No I never.

L: Det gjorde Du inte?

Ingeborg: No.

L: Nähä. Men Du åkte hem sex gånger. Din make; Ernie, hade han släktingar kvar; bröder eller systrar?

Ingeborg: He had two brothers in Sweden then, but they are gone too.

L: Vad kände Du när Du kom tillbaka den första gången? Det var efter kriget som ni kom tillbaka till Sverige till Halland.

Ingeborg: Well, I

L: Det hade ändrat sig mycket då?

Ingeborg: Well - people had it so good then.

L: På **vad vis** menar Du?

Ingeborg: Well they had more money and they had more. - Don't You think so?

L: Det var bättre i hemmen?

Ingeborg: Oh yes.

L: Kallt och varmt vatten och

Ingeborg: Oh yes.

L: toalett inomhus.

Ingeborg: Oh yes and everything.

L: Det fanns inte på Din tid.

Ingeborg: Oh no no no no. No.

L: Det fanns här i Jamestown då?

Ingeborg: Oh yes.

L: Var det lätt att vara husmor här i Jamestown? Du var ju 27 år. Du var van vid Sverige.

Ingeborg: Oh yes.

L: Var det lättare att vara husmor här?

Ingeborg: Oh yes.

L: Det var det?

Ingeborg: Oh - sure. And - little by little You learned to talk a little bit with people. You know - You could always talk Swedish to the milkman - and that - You know. They understood You.

L: And the iceman?

Ingeborg: Yeah.

L: Hängde Du ut en skylt i fönstret då om att Du ville ha is?

Ingeborg: No!

L: Hur beställde Du isen då? Hade Du ingen is?

Ingeborg: They came to the house and brought it!

L: Ja, men de sa att dom satte ut en skylt i fönstret, så att de inte behövde springa in, om de inte behövde is?

Ingeborg: No I think he

L: Han sprang in till varje hus.

Ingeborg: I varje house yes. We had also ice bags. Do You remember those.

L: Ja ja ja.

Ingeborg: Mhm.

L: Ni hade mycket besök då. Ni hade mjölkmannen, ni hade ismannen och ni hade postmannen.

Ingeborg: Ja.

L: Det var full rörelse i huset.

Ingeborg: And the gas meter, he read the gas.

L: Ja - men han kom bara en gång i månaden.

Ingeborg: Ja en gång i månaden ja. But nu läser vi vår own, our own meter.

L: Ja det gör ni ja.

Ingeborg: And the mailman, there is a mailbox outside.

L: Jaha.

Ingeborg: And -

L: Så ni tyckte att det var lättare att ha en isbit då i den här än att ha ett skafferi. Hemma i Halland hade ni ju bara ett skafferi.

Ingeborg: I know it.

L: Men det gick lika bra?

Ingeborg: It **had** to go.

L: Filebunken han satte sig där inne.

Ingeborg: Do You have a family?

L: Jaa. Kunde Du göra lika bra svenska maträtter här i Amerika som i Sverige? Filbunke har Du aldrig gjort?

Ingeborg: No because you can't get the stuff for it.

L: Ja men på den tiden när Du kom hit, då fanns det väl kor, så att ni kunde få lite färsker mjölk?

Ingeborg: Ja, but I mean: You can't do it. And now.

L: Jo.

Ingeborg: I don't know - but I - to say it myself - I'm a very good cook.

L: Jaha. Du har lärt Dig

Ingeborg: in America too, but

L: Men det är Swedish cooking.

Ingeborg: Swedish cooking.

L: Så Du vet hur till sätta upp ett smörgåsbord

Ingeborg: Oh yes.

L: och rensa sillen och skära och skära på sned - och lägga in?

Ingeborg: Oh yes. But now You can buy everything.

L: Ja men det smakar inte detsamma då.

Ingeborg: No.

L: Använder Du lika mycket smör, och sådana saker, som Du gjorde förr, när Du kokar, eller gör kakor?

Ingeborg: Oh yes, I do.

L: Annars smakar det inte riktigt?

Ingeborg: No.

L: Det är inte svenskt om Du inte gör det på det rätta sättet.

Ingeborg: How about Your wife, did she cook Swedish?

L: Å ja. Ja. Tror Du att det kommer att försvinna, detta med Swedish cooking, - efter ett tag?

Ingeborg: Well it depends on the people.

L: Finns det många här? Om Du går till kyrkorna här; till exempel the First Lutheran, the Covenants och på olika möten, gör de lika god mat som de gjorde förr?

Ingeborg: Everything has to go so damn fast.

L: So they don't pay any attention to it?

Ingeborg: No.

L: Det är för mycket mash mallows!

Ingeborg: They have to go to fast with everything.

L: Så det ska ta en viss tid för att göra det rätta. Nu har Du ju inga barn, som Du kan lära upp.

Ingeborg: No.

L: Men de ungdomar som har växt upp i svenska hem, do they pay any attention to it?

Ingeborg: They don't caught it, because they go out and eat! Pizza pizza pizza. Don't You think so?

L: Det blir inte detsamma som

Ingeborg: pyttipanna va?

L: Pyttipanna och biff à la Lindström. Och så lite filmjolk, men det är gott med lite filmjolk.

Ingeborg: It's good for You.

L: Ja - och krösemos.

Ingeborg: But now You can buy it, that youghurt.

L: Ja.

Ingeborg: That's good.

L: Ja.

Ingeborg: But the Polish people, they don't eat like the Swedes.

L: Gör dom inte det?

Ingeborg: No no no. They like. They like; what do You call it? Oh! Those. -

L: De äter mycket korv och sådant!

Ingeborg: Yes - that's what I was going to say; sausage.

L: Sausage.

Ingeborg: Yeah - and they have to

L: spice it.

Ingeborg: spice it.

L: Så Du tycker inte om det?

Ingeborg: No.

L: Äter de Din mat då?

Ingeborg: Oh yes, they eat mine. We get along.

L: Ja. Risgrynspudding och

Ingeborg: But! no no. But, like I say, it's so long ago, so You can't remember much.

L: Nähä. Förutom Dina operationer så har Du haft en god hälsa?

Ingeborg: Yes!

L: Du har aldrig haft besvär?

Ingeborg: But I had two operations, on my leg, and my hip; two operations in one month, because

L: Nu sa Du till doktorn efter lårbensbrottet att Du kastar käppen och går.

Ingeborg: Yeah. He said:

L: Nu går Du ju obehindrat överallt.

Ingeborg: Ja!

L: Det är rätt ovanligt då.

Ingeborg: Well I don't know.

L: But You might have a lot of pep.

Ingeborg: Well I have. But; he said:

L: You have to be careful.

Ingeborg: He says **You**, my doctor.

L: Jaha.

Ingeborg: And he said: he said: "I see that You are getting along fine", he said, "but You better have a cane when You go out", so I do. And then I go with Ray and Frida in the car, You know, most of the time. I don't walk too much.

L: And You still belong to Hallandsklubben?

Ingeborg: Oh yes.

L: They meet in Your own home too then?

Ingeborg: No, we have a hall.

L: Oh You still have a hall!

Ingeborg: Oh yes. We still have a hall.

L: So You're still going all right.

Ingeborg: Mhm.

L: Jaha. But many of the oldtimers have left?

Ingeborg: Yeah, they die.

L: (?) Nilson and (?) Anderson.

Ingeborg: (?) Anderson and (?) Nilson - and - a lot of people. And now, our president, he isn't a hallänning, but hes wife is a hallänning and he's dying of a cancer.

L: När ni möts i Hallansklubben, då försöker ni komma ihåg vad som var hemma i Halland?

Ingeborg: Oh yes, that's what we are doing.

L: Ni sitter och berättar.

Ingeborg: Yeah. Aspecially for Christmas.

L: Ja. Så då vill ni vara som hemma i Sverige.

Ingeborg: Yeah.

L: När Du och Ernie kom hit, då var det många av de gamla svenskarna kvar här?

Ingeborg: Oh yes.

L: De hade kommit många år tidigare.

Ingeborg: Oh yes.

L: Kunde de prata engelska?

Ingeborg: No.

L: Inte det?

Ingeborg: No! Some could, I guess, but not very many.

L: Inte de riktigt gamla?

Ingeborg: No.

L: Som (?).

Ingeborg: But Petersons, they were born here in America.

L: Grandpa Peterson?

Ingeborg: Grandpa Peterson. But now Ernies aunt,

L: Ja.

Ingeborg: And then - Vi kom till henne då. An aunt. And; **she** couldn't talk English.

L: Inte det.

Ingeborg: No. But they had

L: Hon kunde inte läsa tidningarna heller då?

Ingeborg: I don't think so. I've never heard.

L: Hade de svenska tidningar i hemmet då?

Ingeborg: We took some Swedish; som Tribunen.

L: Hade Du den?

Ingeborg: I had it then for a long time.

L: Jaha.

Ingeborg: I was going to say: Ekmans, they were svenskar. And the grocery 'storet, det var svenskar. But now there isn't that easy.

L: Nej men Du har ju inga svårigheter!

Ingeborg: No, not now!

L: Men då var det många som inte kunde engelska?

Ingeborg: Oh yes. Oh yes.

L: Jaha. Men dom var ändå medborgare och röstade.

Ingeborg: Oh yeah: Norma; Ernies aunt, she didn't have the paper.

L: Inte det!

Ingeborg: No.

L: Jaså det var många som inte var medborgare.

Ingeborg: Oh yes. Oh yes. But - I think - they are all right now, because then they had the right to vote - and everything.

L: Du nämnde att ni var inte med i kyrkan de första årena?

Ingeborg: No. No.

L: Var det vanligt att inte folk var det?.

Ingeborg: Oh yes. Oh yes.

L: Men de gick till kyrkan de flesta?

Ingeborg: Oh yes. You go to the church but, I mean: You don't have to belong to.

L: Nej, som medlem nej. Så ni gick till Frälsningsarmén också?

Ingeborg: Ja. Vi går till Frälsningsarmén. Ray and Frida, they love it to go to Frälsningsarmén.

L: Jaså. Är det sången och musiken?

Ingeborg: They don't understand anything but they like the music and that!

L: Jaha. Jaså de följer med då.

Ingeborg: Oh yes.

L: Och de är katoliker?

Ingeborg: De är katoliker ja, very strong ones to.

L: Så de går till mässan varje dag?

Ingeborg: Not.

L: Inte varje dag?

Ingeborg: Well he does!

L: Gör han det!

Ingeborg: Yes, to the church - every morning.

L: Varenda dag! Det gjorde aldrig svenskarna?

Ingeborg: No!

L: Vad beror det på tror Du. De börjar med de små barnen; förstås.

Ingeborg: It comes from how they are brought up, in their home! You didn't go to the church in Sweden - Do You?

L: Nej inte ofta kanske, men att - inte var dag, det vet jag ju.

Ingeborg: I don't think the young people go.

L: Är det nödvändigt tror Du att gå varje dag till kyrkan då?

Ingeborg: I can't answer You that.

L: Det kanske är en del som behöver 'et!

Ingeborg: You know - I feel like that. You have that inside of Yourself.

L: Jaa.

Ingeborg: You can say a pray at home. You don't have to go to a church for it.

L: Nähä.

Ingeborg: She laid down right on the floor after lunch, or dinner, - what ever we had.

L: Det var mormor?

Ingeborg: Mormor. And she put her apron over her head and slept for mabee tre minuter. Then she got up again and she was ready to work.

L: Jaså hon tog sig lite vila där då?

Ingeborg: Ja 'tre, four minuter. And; - I remember; Christmas eve. That was the last Christmas she lived. She was sitting and knitting; Christmas eve. I remember that, so planned. Mam said: "You don't have to sitt and knit". In Swedish: "Sitt inte och sticka ikväll. Det är julafton". She said: "I think that's the last Christmas I'm here", she said. And she died the Christmas day.

L: Jaså det var vad hon sa den sista julaftonen.

Ingeborg: She kände det på sig, ja. She was a beautiful woman, she had curly hair. You know; we spent so much money on her hair. I washed her hair. She combed her hair and then she (Ingeborg visar livfullt med händerna) with the sugar, in the

L: På händerna.

Ingeborg: And then she put a wave in her hair. Beautiful!

L: Jaså hon gjorde vågor i håret?

Ingeborg: Ja.

L: Med socker i händerna!

Ingeborg: Ja! She put sugar on her hand. Just a little bit! And it made it stiff You know!

L: Ja.

Ingeborg: And then she did it; like that - and she had the most beautiful hair set You ever want to see.

L: Hon gick aldrig till någon damfrisörska?

Ingeborg: No!

L: Sa hon till Dig några förmanande ord när Du växte upp?

Ingeborg: Oh yes. My grandma, she was good to us.

L: Ja men vad sa hon till Dig?

Ingeborg: No I can't remember that, what she said. She always said that we should be well dressed and clean. In my home the kids - and we were seven kids then - because I had step brothers and a sister - we had our names behind the kitchen door, like there

L: Ja ja.

Ingeborg: and our hooks. And when we came home from School: "Change Your clothes, put all the clothes of and hang up them to the next day.

L: Så skolkläderna fick inte användas hemma då?

Ingeborg: No.

L: Nähä. Vem sydde kläderna åt er?

Ingeborg: My grand-ma. She (?) everything for us.

L: Jaså!

Ingeborg: And then; my mother had a - what do You call it then in Sweden now - 'sömme - 'sömmerska.

L: Sömmerska - ja.

Ingeborg: Ja. She came to the house and sewed for us girls.

L: Jaha. Och för pojkarna också?

Ingeborg: I don't think so. Well I imagine so. I can't remember.

L: Och mormor stickade strumpor åt er!

Ingeborg: Ja, just sticka strumpor. And vi 'själv sticka strumpor också. In the evening we all used to sit around the table and knit.

L: Så det var alltid någonting att göra?

Ingeborg: Oh yes.

L: Och så om Du inte gjorde som mamma sa, då luggade hon Dig i håret? Hon ryckte till där då? Hon slog Dig aldrig då?

Ingeborg: Oh no no.

L: Inte?

Ingeborg: No no.

L: Men det förekom väl att barn fick stryk förr i tiden?

Ingeborg: Years ago, yes.

L: Skolläraren fick ni aldrig stryk utav?

Ingeborg: Oh no no.

L: Han slog inte på fingrarna?

Ingeborg: Oh no no. Oh! he was wonderful! He said: "You do so, and do so now". Han spela fiol.

L: Skolläraren?

Ingeborg: Ja. Esenius.

L: Esenius ja.

Ingeborg: Ja.

L: Vad hette prästen då?

Ingeborg: Condrikius.

L: Condrikius! Det var prästen.

Ingeborg: Ja.

L: Esenius och Condrikius.

Ingeborg: Mhm.

L: Det var ju latinska namn!

Ingeborg: Ja.

L: Så det var den Gamla goda tiden, som man säger. Var den så god tycker Du, om Du tänker tillbaka? Om Du tänker tillbaka här nu, tänker Du på de svåra sakerna eller på det som var roligt?

Ingeborg: I pronounce You that - because: I do say: since we left Sweden - they have it So good in Sweden now. When we were born, and växte 'opp där, we were all poor - but there is not such a thing now. Is there?

L: Nej naturligtvis inte på samma sätt, det är det ju inte Men ni var inte ensamma om att vara fattiga då?

Ingeborg: Oh no no no.

L: Det var många runtom?

Ingeborg: Många många ja. Yes.

L: Men så fanns de som hade det bättre ställt?

Ingeborg: Å, var stora gårdar.

L: Gårdarna ja. Och dem hade ni respekt för, så ni vågade inte säga till dem någonting?

Ingeborg: Oh no, You better keep still.

L: Annars blev det mera luggningar!

Ingeborg: But - like I say - I had a good stepfather. He never - he never told us what to do.

L: Och mamma, hade hon mera respekt i hemmet?

Ingeborg: Oh yeah. We kids, we had more respect for mother than we had for father.

L: Hade hon respekt även för Your stepfather?

Ingeborg: Oh yes. Oh yes.

L: Så han vågade inte göra vad som helst heller?

Ingeborg: Oh, no.

L: Nej.

Ingeborg: And he was sick for many years too - You know. There is so many things - when it comes for You - and aspecially today, when You talk about Sweden. Better we had stayed there.

L: Jaa. Och då hade Du inte vetat om detta?

Ingeborg: But we have had it good in America too.

L: Alltså; Du anser att Du har haft det bra?

Ingeborg: Oh yes. I have had it good here.

L: Det var ett bra val Du gjorde.

Ingeborg: Yeah. I had a good husband and I have always had a nice home.

L: Tror Du det var lättare för Dig att leva med en make som kom från samma plats i Sverige? Att ni förstod varann bättre?

Ingeborg: Oh I don't think so. I don't think so.

L: Om Du hade kommit hit och träffat en helt okänd person, tror Du att det hade gått lika bra?

Ingeborg: Well that I couldn't answer You, cause - I mean:

L: Nej Du har inte varit med om det.

Ingeborg: No. But! Look at here now! The people gets married - devorce. devorce. devorce. Whoes (?) for the children!

L: Jaha. Men det är ju väldigt svårt för två människor att flytta tillsammans, om de inte har känt varandra i mera än ett halvår eller någonting. Det är väldiga chanser de tar. T ex: Du hade ju känt Ernie i sju år.

Ingeborg: Ja.

L: Du visste vart han kom ifrån, och Du kände hans föräldrar och hans syskon. Tror Du inte att det var lättare för Dig? Du kunde ju inte göra ett misstag?

Ingeborg: What do You think?

L: Jaa alltså jag tror att det underlättar en hel del att ni hade lärt känna varandra i sju år innan ni gifte er?

Ingeborg: They get marry to quick,

L: Du tror det?

Ingeborg: to soon here.

L: Jaha.

Ingeborg: When You came home and You told Your mother that You were pregnant.

L: Ja.

Ingeborg: Va!

L: Jaa. Ja vad sa dom då? Det var inte roligt.

Ingeborg: Det var inte roligt.

L: Du hade ingen av Dina systrar här?

Ingeborg: Oh no! Nobody.

L: Men vad skulle de göra, för det kan ju lätt hända, vet Du, när de var ute på danser - och blev fulla.

Ingeborg: Yeah - yes - oh yes. But; like I said: I had one friend. She went with a boy, just two three times and I guess she got pregnant. And her mother brought her up on the attic. She didn't tell her husband that she had her girl there. She had a baby.

L: Up on the attic?

Ingeborg: Well - she was pregnant. I don't think she went to a hospital - in those days. My mother - and my grand mother - was both - what do You call it in Swedish?

L: Barnmorska?

Ingeborg: No. Ja barnmorska ja!

L: Ja!

Ingeborg: My mother, she took care of a lot of kids when they came to the world and so did my grandma.

L: Jaså! Så de var medicinkuniga då? Kunde de mycket om mediciner och om sjukdomar också då?

Ingeborg: Well; no, but - sometimes, the barnmorska, they had to call her, when some kids came to quick - You know! My mother was always there.

L: Jaså. Men vad hände med den flickan som fick en liten?

Ingeborg: She had a baby and then, when she had the baby. she had to move away from home.

L: To where?

Ingeborg: I don't remember. But when I was home the last time - not the last time, a couple of times before - I went to Sweden, she lived in Halmstad then. But she was remarried there.

L: But she didn't marry the boy here?

Ingeborg: No.

L: But the reason why she left her home, was it because of her parents?

Ingeborg: The father.

L: Got mad?

Ingeborg: Mhm.

L: So they felt ashamed of her?

Ingeborg: It happened, quite often, that they had to go somewere.

L: Yes, I know, but if You really think about it, it was ridiculous. because everybody would know it, in any way.

Ingeborg: I don't think they even thought that far.

L: Dom gjorde inte det nej. De blev så arga.

Ingeborg: Yeah. They had to stand it themselves.

L: Jaha. Och prästen, han hjälpte inte till heller?

Ingeborg: I don't think so. I had nothing to do with them! But - I don't know. I mentioned it's the same here.

L: Jaha.

Ingeborg: But they have more protection now too.

L: Jaha. På **den** tiden fanns det ingenting.

Ingeborg: No. Look at it in China!

L: Ja.

Ingeborg: As You see the pictures here! (? Överhoppat). - sent some kind of help to them, so they could support themselves. And there were some kind of pills.

L: Dom ska bara ha ett barn nu.

Ingeborg: (? Överhoppat).

L: Det är värre än i Sverige! på 1800-talet. Så Din mamma var barnmorska?

Ingeborg: Well - she. Hon var inte barnmorska but

L: Men hon visste.

Ingeborg: Ja, hon visste hur till göra det.

L: Så hon var kunnig i sådant.

Ingeborg: Ja. Ja.

L: Vem var den som hjälpte till när ni blev sjuka? Ni ringde inte efter doktorn i första taget?

Ingeborg: No no!

L: Vem tog hand om det, om ni fick hosta, kikhosta, mässlingen eller någonting sådant?

Ingeborg: Well - You waited to You got well.

L: Det var allt?

Ingeborg: Det var allt.

L: Inga mediciner?

Ingeborg: No no. Hoffmanns droppar!

L: Hoffmanns droppar!

Ingeborg: Do You remember them?

L: Ja. Ni fick inga spritdrycker?

Ingeborg: No. No.

L: Nä. Pojkarna, fick de en halv sup om de hade ont i magen?

Ingeborg: I don't think so.

L: Det förekom inte?

Ingeborg: There was no whisky in my home.

L: Inte det?

Ingeborg: No.

L: Jaså det förekom inte?

Ingeborg: No, there was no whisky in my home - and no cards either.

L: Inte det!

Ingeborg: No no.

L: Ni fick inte spela kort.

Ingeborg: No.

L: Så ni var riktiga chartauaner då?

Ingeborg: Yeah, my stepfather was.

L: Jaha. Var han med i kyrkorådet kanske?

Ingeborg: No no. He was a - Var **han**? Han var - is it a Jehovas vittne;? - something like that.

L: Han gick inte i kyrkan då!

Ingeborg: No no. My mother always took us kids

L: till kyrkan?

Ingeborg: Ja. Kyrkan ja.

L: Och han gick till Jehovas Wittness?

Ingeborg: Ja. I think it was Jehovas vittnen. I cant't remember. Is it pingstväänner?

L: Jaa - det är något liknande ja.

Ingeborg: Ja.

L: Och **det** gick bra? Ni hade två religioner i samma hus?

Ingeborg: Å ja. That's hes second wife.

L: Jaa. Er stepfather, han gick aldrig med er till kyrkan då?

Ingeborg: No.

L: Jaså han var så pass sträng.

Ingeborg: Well I don't know

L: Var han hallänning?

Ingeborg: Oh yes. Oh yes.

L: Jaha. Var det många Jehovas vittnen i trakten? Hade de sin egen lilla kyrka?

Ingeborg: No they even didn't have a kyrka, they just had a lokal.

L: Å!

Ingeborg: Is that a lokal You say?

L: Samlingslokal ja.

Ingeborg: Ja - samlingslokal. You know!

L: Ja det är inte så gott att komma ihåg allt. Du får ju betänka att Du var 27 år när Du kom ifrån Sverige!

Ingeborg: Ja.

L: Det är ju en ganska hög ålder att emigrera och att ta steget över till ett nytt land. Du har aldrig ångrat Dig någon gång?

Ingeborg: Till att komma över här?

L: Ja?

Ingeborg: No. Because I had it good here and I would have it good in Sweden too.

L: Ja.

Ingeborg: The only thing I miss, I missed my family - cause we don't have any children see.

L: Nähä. Men; - när Du kom över och hälsade på, Du och Ernie hälsade på i Halland. Ni träffade väl gamla kamrater?

Ingeborg: Oh yes.

L: Ja.

Ingeborg: But; there's nobody left now.

L: Nej,men alltså när ni var hemma tidigare? Hade **dom** det bra?

Ingeborg: Oh yes

L: Hade dom gift sig med bondpojkar

Ingeborg: Oh yes.

L: och hemmansägare?

Ingeborg: och hemmansägare - yes.

L: De var nöjda och glada?

Ingeborg: De var nöjda.

L: Så de frågade då **hur** Du hade det här över?

Ingeborg: Well they asked me if I would like to come back home.

L: Jaså de undrade på det?

Ingeborg: Yeah. But I always answered them that I got it good in America.

L: Tror Du att de trodde Dig?

Ingeborg: If they didn't, I can't see it either.

L: Du kunde inte se det på dem?

Ingeborg: No, I couldn't. No, I never. Like I say: we were alone, both Ernie and I, because we didn't have any children - see.

L: Så det var lätt för er att åka omkring.

Ingeborg: Yeah. So we didn't have too much relations but we had a lot of friends.

L: Ja.

Ingeborg: Ernie was very much liked and he had (?)

L: Var han verksam mycket i Thule eller inom Wasa?

Ingeborg: He was in the team - drill team.

L: Oh det var han!

Ingeborg: Oh yes.

L: Jaha.

Ingeborg: I think he was kassör for the drill team even.

L: Jaså, så han gick på alla möten då?

Ingeborg: Yeah. Oh yes. I went with him, but I didn't do so much work.

L: I thule?

Ingeborg: No. But he was. There was everybody joined in Thule and the Wikings when we came.

L: Det var de två största grupperna?

Ingeborg: Ja.

L: Jaha.

Ingeborg: And then they had Odd Fellow, but that's a mixed lodge You know.

L: Jaha.

Ingeborg: Where do You belong to?

L: Wasa.

Ingeborg: Wasa?

L: Ja. Var Ernie med i politiken?

Ingeborg: No.

L: Inte alls?

Ingeborg: No.

L: Var han republikan eller demokrat, eller?

Ingeborg: He always said; I'm going to tell You that. He said: I don't vote for the party, I vote for the man.

L: Jaså!

Ingeborg: And - he never told me what to do either.

L: Nä. Vad röstade Du på?

Ingeborg: I did just like Ernie. I believe in that. It isn't the party, it's the man we put in. Don't You think so?

L: Jo. Fanns det svenskar att rösta på här, som var med i the City Council eller oldermen?

Ingeborg: Oh yes. We had a Swedish Mayor here for many many years.

L: Ja, Sam Carlson.

Ingeborg: Yeah, for 42 years.

L: Ja.

Ingeborg: And now we have a Carlson again - and he's pretty good.

L: Jaha. Är han demokrat? Nej han är republikan.

Ingeborg: I think he's a Democate.

L: Jaha.

Ingeborg: But I don't vote in that way.

L: Så Du röstar på person då?

Ingeborg: Mhm.

L: Jaha.

Ingeborg: And; - Ernie never told me what to do - and I didn't tell him what to do.

L: Jaså inte det?

Ingeborg: No.

L: Och ni jämförde inte heller vem ni röstat på?

Ingeborg: No. And I don't know. I have never asked Ray and Frida what kind of party they are. I think that is a thing You have to use Your head. And Carlson is doing wonderful here.

L: Jaså. Han är omtyckt?

Ingeborg: Å Han är omtyckt. Not of everybody, You can't please everybody.

L: Men Du kan ju vara glad nu när Du får en ny gata här ute. Nu får Du rösta på'n igen.

Ingeborg: We got the taxes.

L: Vad beror det på att ni får en så bra gata här? Ni har ju den bästa gatan i hela Jamestown nu.

Ingeborg: Because: they are gona take the 3rd Bridge of and fix it, and it's going to be a lot of traffic here.

L: You'll better be careful if You step out then. But it's a beautiful street now though.

Ingeborg: Oh yeah - it's beautiful - and that's nice homes here. So we like it here - and Ray likes it here. (?).

L: Det är bra. The 3rd Avenue Bridge,

Ingeborg: Yeah.

L: Var Du den första som gick över den?

Ingeborg: Me - and another guy.

L: Vad berodde det på?

Ingeborg: Oh we just came out and took a walk.

L: Hur gammal är den bron?

Ingeborg: Oh well - Den är -

L: Det är den som förbinder downtown med -

Ingeborg: Well - 35 years, for sure.

L: Jaha.

Ingeborg: And there's a lot of traffic on that bridge.

L: Det är det ja.

Ingeborg: But Jamestown is a nice little city.

L: Det är den enda staden som Du har bott i då? Du har inte bott någon annanstans?

Ingeborg: No.

L: Så Jamestown kommer att förbli Ditt hem.

Ingeborg: It certainly will.

L: Under krigsåren, då arbetade Du på the ball-bearing. Vad berodde det på att Du fick det arbetet? Bad dom att folk skulle komma ut och arbeta eller?

Ingeborg: Oh yes! Then, You know, they needed people.

L: Jaha. Och Du tyckte det var bra att komma ut från hemmet och att få arbeta?

Ingeborg: Oh yeah. Oh yeah. But I was to clean for that. Two years. All that grease - You know. Do You know what I told the boss?

L: Du förstörde händerna då?

Ingeborg: Well - all the (?).

L: What did You tell the boss?

Ingeborg: I told the boss when he came, and he always called me: "Hey Swede! (?) what I told You"? and I said: "for what"? He said: "I have to lay You off". "Thank You", I said, "that's the best thing You've told me for a long time"! He said: "Now You're going home and keep clean". There were small grains - You know.

L: You dipped them in oil though?

Ingeborg: Yeah.

L: And then it splashed all over. So Your hands were dirty too then?

Ingeborg: Oh Gosh yes. But I made money.

L: Where there a lot of women working in there?

Ingeborg: Oh yes.

L: So a lot of housewives came in there and they were satisfied to get a salary?

Ingeborg: Oh yeah. Yeah.

L: So You made as much money as Ernie then?

Ingeborg: Oh yes! Sometimes more.

L: And it was piece work?

Ingeborg: Piece work!

L: How about the unions? No union?

Ingeborg: There was no union in then.

L: No union. No strikes.

Ingeborg: No no. And I had a guy - vad heter han; Arthur Johnson? Arthur Johnson - yes.

And; he always said: "Hey Swede! Hey Swede", so they always called me the Swede, because I couldn't talk American very good then!

L: Was the forman a Swede?

Ingeborg: Oh yes, he was a Swede. Ed Swanson hette han.

L: Ed Swanson. Where there mostly Swedish housewives working there?

Ingeborg: Oh yeah, there was a lot of them - yeah. So then: the big big owner of the factory, hes son, he was a head of it down there, were I worked. He came to me and he said: "I heard he laid You off, Mrs Nelson". "Yes" I said "and; that's the best thing they told me, for a long time"! He said: "Don't You like it here"? "Yes", I said, "but I like to go home and wash up and be clean, for once". He said: "How would You like to work in my home"? "In Your home"? I said. He said: "my whife would like to have some help". He had a beautiful home". So I said: "Well" I said "I don't know". But he said: "She is going to come up and talk to You"! and she came up and talked to me and they were so nice people. They were nice people. So I worked for them for four five years, in their home.

L: And then You had a clean job.

Ingeborg: Yeah.

L: Did You like that better?

Ingeborg: Oh I liked it better, because

L: But it was less paid?

Ingeborg: I got less pay, but, I mean: I could do it as I wanted to and I could go home if I want to and that.

L: So - after this higher paid job - and You had a lot of jobs before - do You think the money ment so much actually?

Ingeborg: No. Because; then we were on our feet.

L: So: When You're on Your feet, the money didn't matter any more. You wanted to be free.

Ingeborg: That's the way we felt about it. I don't know how everybody else felt about it.

Because; if You have a big family, - I mean:

L: You have to.

Ingeborg: You have to. But not for us.

L: So You could take it a little bit easier then.

Ingeborg: So - So I was there for years. And then, one day, he took me home. They always took me home. Ernie took me to the work and then they took me home. And I notised around the (? utelämnat). So I said to Mrs (?), I said "something is wrong with Mr (?)" I said. She said "I know it", she said, "he had a cancer on the head".

L: And he died shortly after - or?

Ingeborg: Well he was sick for many months, but; they were nice people.

L: And they were Americans?

Ingeborg: Oh yes!

L: So You could talk English enough then?

Ingeborg: Oh yes. They understood me.

L: They did?

Ingeborg: Oh yes.

L: So You went there in the morning?

Ingeborg: Yeah.

L: You worked there the hole day?

Ingeborg: To about four o'clock, or something, and they took me home. That depends on what we had to do. But, like I say, I had worked for very nice people.

L: Oh I see - You didn't drive Yourself then.

Ingeborg: I don't drive a car.

L: You don't drive.

Ingeborg: But - like I say - I had worked for very nice people.

L: But this ball-bearing job was the

Ingeborg: That was the best paying!

L: It was the best paying. But then it was the thing that You got dirty. You used to go to lodge meetings and dances?

Ingeborg: Oh yes.

L: You had to wash.

Ingeborg: I had to wash up!

L: 'Såpa' for a couple of days!

Ingeborg: But Your hands, Your fingers and everything was greasy!

L: How about Your hair and Your face?

Ingeborg: Well - I went to the hair dresser.

L: To clean it up?

Ingeborg: Yeah.

L: You couldn't do like Your grandma?

Ingeborg: No. You know I told You that so often (? utelämnat). And we kids - we all were going to try to do it ourselves, but we couldn't!

L: So she had wavy hair?

Ingeborg: Wavy hair. Grey. Beautiful mixed.

L: So she wanted to be good looking?

Ingeborg: Yeah. We were poor, but we were always taught up to be cleane. And - like I say - when we came from school - there were hooks behind the kitchen door.

L: When did You have the washing days in Your home, in Sverige, when You grow up? You washed once a week then?

Ingeborg: No!

L: You saved it up then.

Ingeborg: Saved it up and then we went to the

L: Basta? Or out in the wash house? Did You have a special house outside, were You washed?

Ingeborg: Well. Brygghuset ja!

L: Brygghuset.

Ingeborg: Ja. Ja.

L: Oh that's what You called it: brygghuset?

Ingeborg: Isn't that vad det heter?

L: Yes. I Småland, they called it: basta, You know, were they

Ingeborg: Yeah we called it Brygghuset. I think so.

L: Brygghuset ja.

Ingeborg: Brygghuset ja.

L: And everything was boiled.

Ingeborg: Yeah. My mother had a big kettle and then she put fire underneath it.

L: And everything white went in there.

Ingeborg: Oh yeah. And then we took it down to the

L: river.

Ingeborg: to the creek and (?). I'll never forget. My brother - he was, he couldn't be more then, I don't know how old he was, but he was very (?). And somebody hade lånat the bankträet. -

You know that there was a handle on it. My mother had borrowed that from a neighbour. So my mother said: "You go and bring that home to them", it belongs to So and So. So he took it!

And he didn't. He was so (?), so he just put it in the door and turned around and went home.

So my mother said. "Did You say Thank You for it"? "No" he said. "I just left it on the door steps and went home"! You don't do those things in Sweden now.

L: So the young people were

Ingeborg: They were

L: Where they told to be (?)?

Ingeborg: I don't know why.

L: They never sat around the table when somebody came in and had a cup of coffee - for instance.

Ingeborg: The kids had to stay away.

L: Stay away.

Ingeborg: I never forget one time. My brother. We had, what we called a pinnasoffa. Do You know that?

L: En pinnasoffa ja.

Ingeborg: Ja. And we were sitting there and looking at the people, they were eating and my brother in Halland said: "We want to sit there too"! He got an örfil!

L: Jaså!

Ingeborg: Now the kids are the first one. Isn't that the truth?

L: Det är nog möjligt det ja!

Ingeborg: I was at home in Sweden - I don't know what year that was - and my sister; she had two daughters. She was going to have a party for us before we left Sweden, so she had asked her friends to come to the party, You know; because: my friends, they 'var inte i Göteborg - You know. But - anyhow; Don't You suppose the kids were the first one to the table"? So I said to my sister; I said: "it's different really, isn't it". "What do You mean"? I said: "You remember mam"? "Oh yes"! she said "but that's many years ago"!

L: If You have had kids, would You have rased them in the same way that Your mother rased You, do You think?

Ingeborg: I don't think so.

L: Så Du hade inte luggat dom i håret!

Ingeborg: no no, that was my mam.

L: Under vintertid, när ni ordnade med tvätten, då var ni också ute i brygghuset och hängde ut denna på streck - för att torka?

Ingeborg: I don't know! We saved it all, i guess. I think we saved it to spring.

L: Jaha. Och så hade ni en stor mangel?

Ingeborg: Oh yes, we had a big mangel.

L: Stenmangel?

Ingeborg: Yes, it was.

L: Allting var manglat?

Ingeborg: Oh yeah.

L: Handdukar och örngott.

Ingeborg: Everything.

L: Och så hade ni halm i madrasserna.

Ingeborg: And my mother. - Don't put that in that!

L: Nä nä. Det tar vi av.

Ingeborg: Va!

L: Det tar vi av.

Ingeborg: My grandmother (? utelämnat) - even the kids.

L: Mormor?

Ingeborg: Mormor - yes. And so my brother, he was always full av sjutton. (Utelämnat).

L: Mormor tyckte inte om det!

Ingeborg: No. But - we had a good family life - I mean. Everybody was happy.

L: Ja det var nog inte lätt att få allting att gå ihop och att få mat på bordet varje dag.

Ingeborg: No. No. There wasn't.

L: Men ni använde mjölk och ägg och potater? och fisk naturligtvis.

Ingeborg: Well we had our own eggs and we had our milk and we had our own butter.

L: Och fisk, det fick ni ifrån kusten?

Ingeborg: 'Di came on 'cykus'.

L: Cykel - ja.

Ingeborg: Ja. I wish I had a cykel - here.

L: Det var egentligen bra mat, för ni fick mycket vitaminer och sådant som ni behövde.

L: Yeah. (? Utelämnat). When we went to Sweden the last time, Ernie and I, my brother in law, in Göteborg, he wrote. Ernie said: "I like to have sill, and nothing else". And he had a big! (?) of sill when we came there! The harring is good.

L: Jaha.

Ingeborg: Can You get Swedish (?) at announce?

L: Jaa det går att få ja. Chicago har, och Rockford.

Ingeborg: Oh yeah, that's close.

L: Där har dom fortfarande folk som kan göra smörgåsbord.

Ingeborg: Do You know what 'smörgåsbord looks like?

L: Ja det är mycket dom kallar smörgåsbord, men det är väl inte smörgåsbord!

L: The family I have worked for so many years. I have three (?) I worked for: Wednesday, Thursday and Fridays; every week. And one daughter, she use to send me a card and she say: Here is a Swedish smörgåsbord. I don't know if I have it here. Her husbands father was a doctor here: Hammarström.

L: Svensk?

Ingeborg: She's married to hes son. So she knows some kind of Swedish, so she sent me a card with all the stuff on the Swedish Smörgåsbord. There were svinfötter, there were leverpastej, there were kokta ägg and sill, there were everything.

L: Ostkaka?

Ingeborg: Ostkaka - and - ett svinahuvud. Everything. So I showed it to somebody. They couldn't believe it. I said: "You think You have smörgåsbord here! So You don't know half of it"!

L: Ja det är mycket arbete.

Ingeborg: Ja! and lungemos

L: Lungemos ja.

Ingeborg: and sylta. I can't see were I put that card. But; she said: "You'll feel home when You see that" she said!

L: Så det var dom rätta ingredienserna!

Ingeborg: Mhm. No they don't know anything about smörgåsbord here

L: Det försvinner väl mer och mer naturligtvis. Det är väl det att de försöker att göra det lättvindigt.

Ingeborg: Yeah. They don't want to do anything!

L: Det är mycket gelé och matsmörgås.

Ingeborg: Oh! isch!

L: Cold rip.

Ingeborg: Oh Cold rip yes! And yellow!

L: Det får inte vara med!

Ingeborg: I had a agave out here, so I cooked some mobärskrämm and Frida sugared it twice and I said "My God, is that ever good"! She loves it. They don't have that here any more. But she loved it.

L: Men ni kan väl köpa här i Jamestown nu, i er butik?

Ingeborg: Oh yes. Oh yes.

L: Lutfisk kan ni få.

Ingeborg: Oh yes. Don't You get it there?

L: Svinfötter. Jo, vi får allt också. Jaha.

Ingeborg: I like lutfisk. Arthur Johnson, he ate that - I don't know how much - before he got tired of it. He loves it.

L: Och Hallandsklubben, ni har det där också?

Ingeborg: Oh - yeah. We have a party for Christmas - yes. Well - there isn't many left of these really Swedes. There is me and Marie, and Tyra Olofson and Gus Olofson. There isn't to many left.

L: Jaså det är inte många kvar?

Ingeborg: Well we use to have a big party for Christmas. But the people are dying out - You know.

L: Gunnar Kindberg är väl med i Hallandsklubben!

Ingeborg: Gunnar? Oh yeah. No. He isn't.

L: Hans föräldrar kom ifrån Halland.

Ingeborg: Oh yeah, but - he's to buzy.

L: Han har folkdans?

Ingeborg: Och folkdanserna och allt det - yes.

L: Jaha.

Ingeborg: And the young people, they have so many other things they go to.

L: Dom hinner inte med allt.

Ingeborg: No. Do they have anything, like that, where You come from?

L: Jaa då, dom har allt möjligt för att roa sig med.

Ingeborg: Yeah.

L: Men tiden ändrar sig.

Ingeborg: Tiden ändrar sig! and people are dying out!

L: Ja.

Ingeborg: And; the young people don't care for those things.

L: Nej, men när det försvinner, då är det borta för gott.

Ingeborg: Yeah. Somebody have to work with that.

L: To keep it going.

Ingeborg: Keep it going - yes. I think we are - I think about 25 30, and so on. And - most of them aren't even Swedish!

L: Nej. Det är sådana som har gift sig in?

Ingeborg: Yes.

L: Som Du sade att: det finns inga fler hallänningar, så ni får ta vad

Ingeborg: Ta vad skit som helst!

L: Huvudsaken är att ni kommer tillsammans och har det trevligt och gemytligt.

Ingeborg: Yes. Because; what else is to do?

L: Neej. Nej det är klart - Du - Du är ju väldigt pigg för **Din** ålder.

Ingeborg: That's what everybody says.

L: Vad gör Du med tiden när Du sitter här under dagarna. Är Du ute och handlar eller?

Ingeborg: I don't go out much now. The doctor say I should go out a little bit more.

L: Du har med andra ord klarat Dig bra ifrån sjukdomar och elände.

Ingeborg: I had two big operations now on my head. I was in Buffalo for, I don't know how long.

L: But You made it.

Ingeborg: I made it, but I have to be careful. I can't walk. I can walk with the cane outside, but the doctor (?).

L: Och nu åker Du inte tillbaka till Sverige igen?

Ingeborg: I don't think so. I'm to old. And then my sister; she was living in Gothenburg, You know. I came right to Gothenburg and I could stay with here and they came to the boat and to the plane to me.

Transkriberat från kassetband 2012-07-12 /O-KS